

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

VƯƠNG VĂN CHUNG

**PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN CĐVHNT
VIỆT BẮC GIAI ĐOẠN 2012 - 2020**

Chuyên ngành: Quản lý giáo dục

Thái Nguyên - 2013

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Các Nghị quyết của Đảng (qua các thời kỳ đại hội), đặc biệt là Nghị quyết Trung ương lần thứ XI về giáo dục và đào tạo đáp ứng nhu cầu phát triển toàn diện, bền vững nền giáo dục Việt Nam theo hướng chuẩn hóa hiện đại hóa, xã hội hóa và hội nhập quốc tế. Trong đó đặc biệt nhấn mạnh đến nội dung quản lý giáo dục, phát triển đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý giáo dục là khâu then chốt. Chiến lược phát triển giáo dục Việt Nam từ năm 2010 - 2015 đặc biệt từ năm 2015 - 2020 của Bộ Giáo dục và Đào tạo đã nhấn mạnh đến việc đổi mới công tác quản lý, phát triển, chuẩn hóa đội ngũ giáo viên.

Căn cứ vào thực trạng tình hình đội ngũ giáo viên, thực trạng công tác quản lý giáo dục (trong đó có quản lý giáo viên) của các nhà trường các cấp (từ tiểu học đến đại học, sau đại học) của nước ta hiện nay cho thấy: Vấn đề xây dựng, phát triển nâng cao trình độ đội ngũ giáo viên đã được chú ý và đã có những thành tựu được khẳng định; Việc quản lý giáo dục (trong đó có quản lý đội ngũ giáo viên) có nhiều tiến bộ, hiệu quả hơn. Tuy nhiên, so với yêu cầu của thực tiễn về lĩnh vực giáo dục hiện nay và trong giai đoạn tới, vấn đề quản lý và phát triển đội ngũ giáo viên vẫn phải được quan tâm sâu sắc, phải tiếp tục đổi mới để có thể đạt được kết quả như mong đợi, đáp ứng được nhu cầu của xã hội.

Xuất phát từ thực trạng tình hình đội ngũ giáo viên và công tác quản lý giáo dục đáp ứng nhu cầu phát triển của Trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật Việt Bắc giai đoạn 2012 - 2020; Căn cứ vào chiến lược phát triển của nhà trường: Đến năm 2015 sẽ nâng cấp thành Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật và Du lịch Việt Bắc trong đó yếu tố có tính quan trọng vào bậc nhất đó là chất lượng đội ngũ cán bộ giáo dục phải chuẩn hóa để có thể đủ điều kiện đào tạo bậc Đại học.

Chính vì vậy, đây cũng là một vấn đề rất cấp bách đối với Trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật Việt Bắc nghiên cứu, giải quyết vấn đề này có nghĩa là sẽ xây dựng được một hệ thống các giải pháp thiết thực, đồng bộ và triển khai một cách tích cực, hiệu quả việc xây dựng và phát triển đội ngũ giáo viên (đủ về số lượng, đảm bảo về chất lượng, đồng bộ về cơ cấu và mẫu mực về nhân cách) để gánh vác nhiệm vụ trong giai đoạn mới của nhà trường.

Vì những lý do trên, tôi đã chọn vấn đề: **“Phát triển đội ngũ giảng viên Trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật Việt Bắc giai đoạn 2012 - 2020”** để làm đề tài nghiên cứu.

2. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở nghiên cứu lý luận về phát triển đội ngũ giảng viên, khảo sát thực trạng phát triển đội ngũ giảng viên Trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật Việt Bắc, từ đó đề xuất các giải pháp quản lý nhằm phát triển đội ngũ giảng viên của Trường giai đoạn 2012 – 2020 góp phần đào tạo nhân lực VHNT cho khu vực trung du và miền núi Đông Bắc Việt Nam.

3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu

3.1. Khách thể nghiên cứu.

Quản lý đội ngũ cán bộ giảng viên ở Trường Cao đẳng.

3.2. Đối tượng nghiên cứu

Đội ngũ giảng viên và các giải pháp phát triển đội ngũ giảng viên Trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật Việt Bắc giai đoạn 2012 - 2020

4. Giả thuyết khoa học

Trong chiến lược phát triển của nhà trường từ năm 2012 - 2020 Trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật Việt Bắc sẽ nâng cấp thành Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật và Du lịch Việt Bắc của khu vực miền núi vùng Đông Bắc Việt Nam. Vì vậy, nêu xác định và thực hiện các giải pháp nêu ra trong luận văn này sẽ phát triển được đội ngũ giảng viên đáp ứng yêu cầu của trường VHNT Việt Bắc.

5. Nhiệm vụ nghiên cứu

5.1. Nghiên cứu cơ sở lý luận về phát triển đội ngũ giảng viên của Trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật.

5.2. Khảo sát thực trạng phát triển đội ngũ giảng viên ở Trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật Việt Bắc.

5.3. Đề xuất các giải pháp phát triển đội ngũ giảng viên của Trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật Việt Bắc giai đoạn 2012 - 2020.

6. Giới hạn, phạm vi nghiên cứu

Khảo sát thực trạng đội ngũ giảng viên và giải pháp phát triển đội ngũ giảng viên của Trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật Việt Bắc trong 5 năm trở lại (2008 - 2012).

Xây dựng các giải pháp phát triển đội ngũ giảng viên của nhà trường giai đoạn 2012 - 2020.

7. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu

7.1. Phương pháp luận

7.1.1. Quan điểm tiếp cận hệ thống - cấu trúc

Tìm hiểu toàn diện nhiều vấn đề có liên quan biện chứng với nhau, xem xét đối tượng như một bộ phận của hệ thống toàn vẹn, vận động và phát triển thông qua việc giải quyết mâu thuẫn nội tại. Qua cách tiếp cận quan điểm này, người nghiên cứu tìm hiểu được mối liên hệ chặt chẽ giữa quản lý phát triển đội ngũ giảng viên với quản lý các hoạt động khác của nhà trường. Quản lý phát triển đội ngũ giảng viên là một công tác quản lý quan trọng trong toàn bộ hệ thống quản lý chung của nhà trường. Thông qua việc nghiên cứu, sẽ phát hiện ra những yếu tố mang tính bản chất, tính quy luật của sự vận động và phát triển để từ đó có giải pháp tốt nhất để quản lý phát triển đội ngũ giảng viên của Trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật Việt Bắc giai đoạn 2012 - 2020.

7.1.2. Quan điểm tiếp cận lịch sử - lôgic

Nghiên cứu xác định phạm vi không gian, thời gian và điều kiện hoàn cảnh cụ thể, để điều tra thu thập chính xác, từ đó phát hiện ra những mối liên hệ đặc trưng về quá khứ - hiện tại - tương lai của đối tượng nghiên cứu và trình bày công trình nghiên cứu theo một trình tự lôgic phù hợp.

7.1.3. Quan điểm tiếp cận thực tiễn

Cơ sở lý luận phải được minh chứng và hoàn chỉnh thông qua các sự kiện và hoạt động thực tiễn, do đó việc khảo sát thực trạng là hết sức cần thiết. Phương pháp này giúp người nghiên cứu phát hiện ra những mặt mạnh, mặt yếu của quản lý phát triển đội ngũ giảng viên của nhà trường. Thông qua đó đưa ra các giải pháp nhằm cải thiện thực trạng, đáp ứng được yêu cầu quản lý phát triển đội ngũ giảng viên phù hợp với nhu cầu phát triển nhà trường trong giai đoạn hiện nay.

7.2. Phương pháp nghiên cứu

7.2.1. Nhóm phương pháp nghiên cứu lý luận

Phương pháp phân tích, tổng hợp so sánh, hệ thống hóa và nghiên cứu tài liệu nhằm xây dựng cơ sở lý luận của đề tài.

7.2.2. Phương pháp nghiên cứu thực tiễn

* Phương pháp điều tra bằng phiếu hỏi.

Thu thập thông tin qua phiếu hỏi ý kiến của giảng viên, cán bộ lãnh đạo quản lý trong nhà trường để nắm bắt thực trạng đội ngũ giảng viên, thực trạng công tác quản lý phát triển đội ngũ giảng viên; Những biện pháp mà nhà trường áp dụng để quản lý phát triển đội ngũ giảng viên, tính khả thi của giải pháp và những đề xuất nhằm hoàn thiện công tác quản lý phát triển đội ngũ giảng viên của Trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật Việt Bắc giai đoạn 2012 - 2020.

* Phương pháp phỏng vấn.

Phỏng vấn, trao đổi, xin ý kiến cán bộ quản lý, giảng viên và các ý kiến phản hồi của sinh viên về giảng viên để từ đó thu thập thêm thông tin và làm rõ hơn những vấn đề từ phiếu điều tra.

* Phương pháp quan sát.

Quan sát hoạt động quản lý của cán bộ quản lý để có thông tin đầy đủ hơn về thực trạng quản lý phát triển đội ngũ giảng viên.

* Phương pháp chuyên gia.

Tham khảo ý kiến chuyên gia nghiên cứu về lĩnh vực giáo dục đào tạo nhằm đánh giá đúng thực trạng quản lý phát triển đội ngũ giảng viên, bổ sung cơ sở lý luận và kinh nghiệm thực tiễn phục vụ cho việc thực hiện đề tài.

7.2.3. Phương pháp thống kê toán học

Sử dụng phương pháp toán thống kê để phân tích và sử lý số liệu nhằm định lượng kết quả nghiên cứu.

8. Đóng góp của luận văn

Nêu lên được một cách khách quan thực trạng ĐNGV của trường CĐVHNT Việt Bắc (Những đóng góp cũng như những tồn tại của ĐNGV các trường CĐVHNT nói chung và ĐNGV trường CĐVHNT Việt Bắc nói riêng). Từ đó, cung cấp cho nhà trường những cơ sở khách quan khi xây dựng chiến lược ĐNGV của trường những năm tiếp theo.

Đề xuất một số giải pháp có tính hợp lý và khả thi nhằm góp phần vào việc phát triển ĐNGV của nhà trường trong giai đoạn 2012 - 2020, từng bước đẩy nhanh tốc độ phát triển của nhà trường, thực hiện nhiệm vụ đào tạo NNL VHNT, Du lịch phục vụ cho sự nghiệp CNH - HĐH đất nước, khu vực miền núi phía Bắc Việt Nam.

CHƯƠNG 1

CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIÁNG VIÊN TRONG CÁC TRƯỜNG CAO ĐẲNG VĂN HÓA NGHỆ THUẬT

1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề

Để đáp ứng yêu cầu về con người và NNL là nhân tố quyết định sự phát triển đất nước thời kỳ CNH - HĐH, cần tạo chuyển biến cơ bản, toàn diện về giáo dục và đào tạo. Nghị quyết của Đại hội Đảng lần thứ IX đã nhấn mạnh phát triển ĐNGV, coi trọng chất lượng đạo đức sư phạm, cải thiện chế độ đãi ngộ, bảo đảm về cơ bản ĐNGV đạt chuẩn quốc gia phù hợp với từng yêu cầu cấp học, ngành học, bậc học. Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ XI cũng đã khẳng định “Giáo dục đào tạo có sứ mạng nâng cao dân trí, phát triển NNL, bồi dưỡng nhân tài, góp phần quan trọng xây dựng đất nước, xây dựng nền văn hóa và con người Việt Nam” “Đổi mới cơ chế quản lý giáo dục, phát triển đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý giáo dục là khâu then chốt”.

Phát triển đội ngũ giảng viên đã được nhiều tác giả trong, ngoài nước nghiên cứu, đề cập, dù ở góc độ này hay ở góc độ khác hoặc ở một số mặt, một số khía cạnh của giảng viên liên quan đến phương pháp giảng dạy ở các trường cao đẳng - đại học trong nước và ngoài nước.

Tác giả Wilbert J. Makeachie nghiên cứu những thủ thuật giảng dạy, các chiến lược, nghiên cứu lý thuyết về dạy học cho các giảng viên đại học và cao đẳng. [31]

Sandra S. Huang nghiên cứu về Việt Nam học đề dạy học trong một xã hội trí thức, nội dung đề cập công tác chuẩn bị và đào tạo giáo viên, đặc biệt là phát triển đội ngũ giáo viên, công trình có đề cập tới định hướng mới trong dạy và học “Chính phủ Việt Nam đã bổ sung NNL cho ngành giáo dục và phân bổ lại các nguồn lực trong ngành để giúp nâng cấp cơ sở vật chất trường lớp, đào

tạo đội ngũ giáo viên mới và hỗ trợ các vùng khó khăn”. Bên cạnh đó các dự án phát triển đội ngũ giáo viên phổ thông - đào tạo giáo viên tiểu học 1994 - Dự án phát triển giáo dục trung học cơ sở 1997; Dự án đào tạo giáo viên trung học phổ thông, các công trình và dự án đầu tư vào hệ thống giáo dục, số lượng giáo viên và cán bộ quản lý giáo dục đã được đào tạo ở các cấp học và bậc học. Nói chung, các dự án và chương trình phát triển đội ngũ giáo viên phổ thông đã có nhiều công trình đề cập tới, nhưng còn ở các trường CĐVHNT ít có công trình nghiên cứu trong lĩnh vực này [27, tr 32.33].

Quản lý nâng cao chất lượng và phát triển đội ngũ giảng viên là đáp ứng yêu cầu đổi mới của ngành văn hóa, thể thao, du lịch và của đất nước. Đối với cơ sở đào tạo VHNT, ĐNGV là lực lượng trực tiếp thực hiện mục tiêu, kế hoạch giảng dạy về văn hóa nghệ thuật, là bộ phận quan trọng của NNL xã hội, NNL cơ bản của ngành văn hóa, thể thao và du lịch.

Phát triển ĐNGV được coi như một giải pháp lớn, trọng tâm để phát triển sự nghiệp đào tạo VHNT ở nước ta thể hiện ở: Chiến lược phát triển giáo dục giai đoạn 2011 - 2020 của Chính phủ và đề án quy hoạch mạng lưới các trường đào tạo chuyên nghiệp về VHNT giai đoạn 2010 - 2020 của Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch.

Vấn đề nghiên cứu về hoạt động đổi mới công tác quản lý giáo dục đáp ứng nhu cầu phát triển toàn diện và bền vững trên tinh thần đổi mới đáp ứng nhu cầu đào tạo NNL có trình độ cao phục vụ cho sự nghiệp Công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước - là một vấn đề đã được các nhà nghiên cứu, lý luận giáo dục, các nhà giáo, các nhà khoa học tâm huyết với sự nghiệp đổi mới và phát triển giáo dục quan tâm. Đã có khá nhiều công trình nghiên cứu, các bài nghiên cứu, các luận án Tiến sĩ, luận văn Thạc sĩ... chuyên ngành giáo dục nghiên cứu vấn đề này. Tuy nhiên, đó là những nghiên cứu chung, còn việc nghiên cứu về một trường hợp cụ thể: Trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật Việt Bắc cho tới

nay, theo chúng tôi khảo sát thì chưa có một công trình nào nghiên cứu về vấn đề này một cách toàn diện, hệ thống.

Mặc dù, trong một số các luận văn Thạc sĩ (do cán bộ giáo dục nhà trường thực hiện) trong khoảng 6 năm qua, đã có ít nhiều động chạm, bàn bạc đến vấn đề này như: Luận văn Thạc sĩ của ThS Ngô Đình Thành “Một số giải pháp nhằm đổi mới và nâng cao hiệu quả công tác quản lý các hoạt động nghiên cứu khoa học Trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật Việt Bắc; Luận văn của ThS Nông Thị Hà “Các giải pháp nâng cao chất lượng đào tạo của Trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật Việt Bắc”. Nhưng đó chỉ là một phần nội dung trong luận văn, một số ý kiến nhận xét hoặc kiến nghị chứ không phải là một nghiên cứu cụ thể, thấu đáo về vấn đề phát triển ĐNGV trường Cao đẳng VHNT Việt Bắc, giai đoạn 2012 - 2020.

Bên cạnh đó là các chiến lược phát triển của nhà trường từ năm 2010 - 2015; 2015 - 2020 cũng có một nội dung viết về cần phải có các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng quản lý đội ngũ giáo dục nhằm phát triển đội ngũ giảng viên đáp ứng mục tiêu đào tạo của Trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật Việt Bắc. Nhưng đó cũng mới ở dạng: Mục tiêu cần vươn tới, còn một số các biện pháp tổng thể chung chung nằm trong hàng loạt các mục tiêu lớn mà nhà trường cần phấn đấu.

Vì vậy, nếu đề tài được thực hiện tốt sẽ là một đóng góp có ý nghĩa quan trọng nhằm xây dựng, phát triển đội ngũ cán bộ giáo dục của nhà trường giai đoạn 2012 - 2020.

1.2. Đội ngũ giảng viên trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật

Như chúng ta đã biết, quá trình giao lưu và hội nhập thế giới đã làm cho văn hóa Việt Nam ngày càng phát triển phong phú và đa dạng, đồng thời cũng trở nên phức tạp hơn. Đảng và nhà nước ta rất quan tâm đến việc phát triển VHNT, nhằm xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc. Để đạt được những mục tiêu ấy, các trường cao đẳng VHNT phải có trách

Số hóa bởi Trung tâm Học liệu - ĐHTN <http://www.lrc-tnu.edu.vn/>

nhiệm phát hiện, đào tạo, bồi dưỡng một ĐNGV vừa có tài, vừa có đức hoạt động trên lĩnh vực này. Công tác phát hiện đào tạo, bồi dưỡng nhân tài trong lĩnh vực VHNT chính là nhiệm vụ chính trị của các nhà trường CĐVHNT.

ĐNGV ở các trường nhìn chung còn thiếu về số lượng, về trình độ đào tạo theo quy định của nhà nước về giảng viên trường đại học - cao đẳng. Số lượng các giảng viên có học vị còn thấp (khách quan mà nói để có học vị tiến sĩ trong lĩnh vực VHNT không nhiều, nhất là ở trong các trường CĐVHNT, do đặc thù của ngành đào tạo, các giảng viên đi nghiên cứu sinh, thạc sĩ chủ yếu cũng chỉ là những chuyên ngành gần với chuyên ngành nghệ thuật mà thôi).

Trong thực tế ĐNGV của các trường đã và đang đảm nhiệm những vai trò rất quan trọng là giảng dạy, đào tạo và bồi dưỡng những tài năng về VHNT cho đất nước và khu vực, đáp ứng nhanh chóng, kịp thời và có hiệu quả nhu cầu học tập, thưởng thức VHNT ngày càng cao của nhân dân, góp phần làm cho VHNT thực sự trở thành nền tảng tinh thần của nhân dân, là động lực, đòn bẩy thúc đẩy kinh tế xã hội phát triển.

Vì vậy, các nhà lãnh đạo quản lý, các trường CĐVHNT phải quan tâm, chú trọng hơn nữa trọng việc phát triển ĐNGV để có một đội ngũ làm công tác VHNT đông đảo và có chất lượng để đưa VHNT đến với quần chúng nhân dân. Trong quá trình CNH - HĐN đất nước và hội nhập quốc tế. Văn hóa Việt Nam ngày càng phát triển, nhưng cũng phải trải qua nhiều chặng đường đầy khó khăn, phức tạp. Trong quá trình đi lên, gánh vác sứ mệnh của mình, các trường CĐVHNT cần phải có một đội ngũ làm công tác giảng dạy VHNT phong phú và đa dạng các loại hình ngành nghề đào tạo, có đủ bản lĩnh, phẩm chất và tài năng của người chiến sĩ trên mặt trận văn hóa, nhằm đáp ứng nhu cầu phát triển ngày càng cao của xã hội, xây dựng những giá trị văn hóa mới, giữ gìn và phát huy những giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của dân tộc, góp phần trực tiếp và việc ngăn chặn những hiện tượng không lành mạnh trong đời sống xã hội.